

Complexnummer: 527007

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Gemaal "Buma"

Aantal complexonderdelen

5

Monumentnummers van complexonderdelen

514750, 527008, 527009, 527010,
527011

Woonplaats

Rutten

Gemeente

Noordoostpolder

Provincie

Flevoland

Hoofdadres van hoofdobject

Gemaalweg 25, 8313 PR Rutten

Complexomschrijving

Inleiding

Complex "Buma" * bestaande uit elektrisch GEMAAL, SCHUTSLUIS, TRANSFORMATORGEBOUW, SLUISWACHERSHUISJE en SCHOTBALKENLOODS gebouwd in 1939-1941 in opdracht van Rijkswaterstaat, Afdeling Rijksdienst IJsselmeerpolders (R.IJ.P.). Het gemaalcomplex is één van de oorspronkelijk drie gemalen die zijn gebouwd voor de bemaling van de "Noordoostelijke Polder". De andere twee zijn de qua vormgeving sterk verwante gemalen bij Urk (Vissering) en De Voorst (Smeenge). Met de voorbereidende werkzaamheden aan het complex - de aanleg van een werkhaven met opslagterrein - werd al begonnen in 1936. Het ontwerp voor de in een functionalistische stijl opgetrokken behuizing van het gemaal was van ir. D. Roosenburg (Den Haag). Verantwoordelijk voor de constructie van het complex was de Dienst der Zuiderzeewerken afdeling Noordoostpolderwerken. Op 7 januari 1941 werden de vier transformatoren in het transformatorgebouw en de drie pompen van het gemaal in werking gesteld, waardoor kon worden begonnen met de bemaling van de polder.

* Het complex draagt deze naam sinds 1950.

Omschrijving

Het complex is opgebouwd uit vier, vanuit rechthoekige plattegronden, in schone baksteen opgetrokken gebouwen. Ze staan onder met pannen gedekte zadeldaken, die evenwijdig aan de weg staan. Het complex wordt

gecompleteerd door een schutsluis, die de Lemstervaart met de Lemstergeul verbindt, en de bijbehorende noodschuif. Over de sluis ligt een beweegbare verkeersbrug.

Waardering

Het waterstaatkundige complex is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde:

- Het complex heeft grote cultuurhistorische waarde omdat de bouw ervan het begin van de Noordoostpolder markeert en tot de oudste nog bestaande bouwwerken in de Noordoostpolder behoort. Het gemaal is tevens van belang vanwege de plaats die het inneemt in de technische en typologische ontwikkeling van het gemaal in Nederland.
- Het complex heeft architectuurhistorisch belang vanwege de specifieke, voor de bouwtijd karakteristieke vormgeving en constructie van de complexonderdelen en als belangrijk werk uit het oeuvre van een vooraanstaand bouwkundige.
- Het complex heeft ensemblewaarde vanwege de bijzondere visuele en functionele samenhang tussen de samenstellende onderdelen. Het is tevens van belang vanwege de ruimtelijke relatie met de wateren, waarmee het is verbonden en als essentieel onderdeel van een groter geheel (Noordoostpolder), waarvan ook de sterk verwante waterstaatkundige complexen bij Urk (Vissering-Urkersluis) en De Voorst (Smeenge) deel uitmaken.
- Het complex is bovendien van belang vanwege de herkenbaarheid en de gaafheid van de complexonderdelen.

Monumentnummer*: 514750

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 9 december 2002
Kadaster deel/nr: 2589/5

Complexnummer

527007

Complexnaam

Gemaal "Buma"

*Woonplaats**

Rutten

*Gemeente**

Noordoostpolder

*Provincie**

Flevoland

*Straat**

Gemaalweg

*Nr**

25

*Toev.**

*Postcode**

8313 PR

*Woonplaats**

Rutten

Situering

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Noordoostpolder

*Sectie**

F

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

1878

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

Het elektrisch GEMAAL behorende bij het gemaalcomplex "Buma" werd gebouwd in 1939-1941 in opdracht van Rijkswaterstaat, Afdeling Rijksdienst IJsselmeerpolders (R.I.J.P.). Het is één van de oorspronkelijk drie gemalen die zijn gebouwd voor de bemaling van de "Noordoostelijke Polder". De andere twee zijn de qua vormgeving sterk verwante gemalen bij Urk (Vissering) en De Voorst (Smeenge). Met de voorbereidende werkzaamheden aan het complex - de aanleg van een werkhaven met opslagterrein - werd al begonnen in 1936. Het ontwerp voor de in een functionalistische stijl opgetrokken behuizing van het gemaal was van ir. D. Roosenburg (Den Haag).

Verantwoordelijk voor de constructie van het complex was de Dienst der Zuiderzeewerken afdeling Noordoostpolderwerken. Het staalskelet van de bovenbouw (met baksteenvulling) voor de "brand-, bom- en scherfvrije" bovenbouw van het gemaal is vervaardigd door de N.V. Machinefabriek Braat te Rotterdam. De slakkenhuizen met de zuig- en persleidingen van de centrifugaalpomp zijn gemaakt van gewapend beton. Het afwerken van zowel het gemaal, als het transformatorgebouw en de twee dienstgebouwtjes aan de kop van de sluis werd in 1940 gedaan door de fa. Rietveld & Verdoorn's Aannemersbedrijf (Papendrecht). In het eigenlijke gemaalgebouw werden uiteindelijk drie pompen en hun electromotoren ondergebracht. De drie centrifugaalpomp met waaiers van 2,5 m. diameter werden vervaardigd en opgesteld door N.V. Werkspoor, Amsterdam. De pompen hebben elk een capaciteit van 550 m3 per minuut. De vervaardiging en opstelling van de machinale inrichting van synchrone asynchroon-draaistroommotoren met verticale assen en een capaciteit van 850 pk elk was in handen van N.V. Electrotechnische voorheen Willem Smit (Slikkerveer) in samenwerking met N.V. Werkspoor (Amsterdam), voorzover het de pompen betreft. Het electrotechnische gedeelte werd verzorgd door de N.V. Heemaf te Hengelo.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

(Gemaalgebouw plus op perskokers gefundeerde transformator-/schakelgebouw). Op 7 januari 1941 werden de pompen in werking gesteld, waarmee kon worden begonnen met de bemaling van de polder. In oktober 1941 werd uiteindelijk de brug over de zuigmond van het gemaal aanbesteed.

Omschrijving

Het onderkelderde, vanuit een voornamelijk rechthoekige plattegrond opgetrokken gebouw is voorzien van een stalen geraamte, waarbinnen muren van schone baksteen in kruisverband zijn opgetrokken. Het gemaalgebouw bevat voornamelijk rechtgesloten gevelopeningen en heeft door het hoogteverschil aan de langsgevelzijden alleen aan de noordzijde en aan de westelijke kopse kant een onderbouw met een granieten bovenrand. Het gebouw staat onder uitkragende, met verbeterde Hollandse pannen gedekte zadeldaken. De nokken van de dakdelen kragen verder uit en vormen een stompe punt. De betonnen onderkanten van de uitkragende dakdelen zijn voorzien van cassettevormige uitsparingen. De gevels worden geleed door de groen en wit geschilderde stalen skeletdelen. Aan de wegzijde (polderzijde) een lange, boven een granieten rand staande en door stalen stijlen en regels doorsneden vakwerkgevel met een iets terugliggend rechter deel. Hierin een deur, een hoog driedelig venster en een kleiner rechthoekig venster, beide met aluminium ramen en evenals de deur onder rollaag. Brede, tussen hoge, uitpandige, opgemetselde schoorstenen staande linker gevelpartij. De vrijwel blinde onderste helft van de gevel bevat slechts twee kleinere vensters met aluminium ramen in het rechter gevelveld. De bovenste helft van de gevel bevat een doorlopende reeks, binnen stalen omlijstingen geplaatste vensters met ramen van aluminium, die de oorspronkelijke stalen ramen hebben vervangen. Tussen de vensters staan zeven gemetselde penanten. De stalen stijlen aan weerszijden van de vensters zijn tevens de spantbenen van de spantconstructie. Hieraan zijn acht eveneens stalen luifelspanten bevestigd, die een stalen balk (rail) dragen. Deze constructie dient voor de ophanging van de noodschuif van het gemaal. De linker (westelijke) kopgevel van dit hoger opgaande hoofdvolume is blind. Het tegen deze gevel aanstaande lagere bouwdeel bevat een vierkant, tussen rollagen staand rooster. Op de granieten rand van de iets bredere onderbouw van de kopgevel staan drie kleine vensters met aluminium ramen. Evenals een stalen deur in deze gevel staan ze onder rollaag. Het gemaalgebouw heeft aan de noord-westzijde een brede, minder hoog opgaande en onder uitkragend lessenaarsdak staande uitbouw. De ongelede onderbouw is blind en wordt afgedekt door een granieten rand. Hierboven wordt de gevel geleed door stalen stijlen en bevat vier, in de bredere gevelvelden geplaatste ronde vensters met stalen ramen en betonnen lekgootjes. Tussen het lessenaarsdak van deze uitbouw en de kap ligt in het hoofdvolume een fries van samengestelde vensters met smalle penanten van tussen stalen stijlen staande baksteen. De linker hoek van de uitbouw wordt geaccentueerd door een ijzeren staander. Het geveldeel links van de uitbouw heeft een kleine, lage rechthoekige uitbouw en een op de granieten rand van de onderbouw staand venster onder rollaag. Het iets terugliggende linker geveldeel is boven de onderbouw, horizontaal in tweeën gedeeld en bevat drie smalle vensters in het onderste en één groter venster in het bovenste deel van de gevel. De oostelijke kopgevel heeft in de middentravee een grote, dubbele stalen deur en daarboven een breed venster. Het onderste deel van de rechter travee bevat een klein, smal venster. Het venster in het muurvlak hierboven is groter. De linker travee is voorzien van een hoog venster met driedelig raam als die in de zuid-oostgevel. Het gemaal heeft aan de polderzijde drie zuigopeningen met krooshek en aansluitende vleugelmuren naar de sluis. Het gemaal heeft aan de IJsselmeerzijde drie persbuizen met bijbehorend uitmondingscomplex. Het inwendige van het gemaal valt buiten de bescherming van rijkswege.

Waardering

Het gemaal is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde.

- Het gemaal heeft grote cultuurhistorische waarde omdat de bouw ervan het begin van de Noordoostpolder markeert en tot de oudste nog bestaande bouwwerken in de Noordoostpolder behoort. Het gemaal is tevens van belang vanwege de plaats die het inneemt in de technische en typologische ontwikkeling van het gemaal in Nederland.
- Het gemaal is van architectuurhistorisch belang vanwege de specifieke, voor de bouwtijd karakteristieke vormgeving en constructie van het gebouw, vanwege de bijzondere inventaris en als belangrijk werk uit het oeuvre van een vooraanstaand bouwkundige. - Het gemaal heeft ensemblewaarde vanwege de bijzondere visuele en functionele samenhang met de overige onderdelen van het complex en vanwege de specifieke locatie, waarmee het onverbreekelijk is verbonden.
- Het gemaal is van belang vanwege de herkenbaarheid en de gaafheid van het exterieur.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Gemaal (M)

Functie

Gemaal(M3)

Monumentnummer*: 527008

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 9 december 2002
Kadaster deel/nr: 2589/5

Complexnummer

527007

Complexnaam

Gemaal "Buma"

Woonplaats*

Rutten

Gemeente*

Noordoostpolder

Provincie*

Flevoland

Straat*

Gemaalweg

Nr*

25

Toev.*

Postcode*

8313 PR

Woonplaats*

Rutten

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

Noordoostpolder

Sectie*

F

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

1878

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

De SCHUTSLUIS (Lemstersluis) behorende bij het gemaalcomplex 'Buma' werd gebouwd in 1939-1941 in opdracht van Rijkswaterstaat, Afdeling Rijksdienst IJsselmeerpolders (R.I.J.P.). De schutsluis maakt het voor de scheepvaart mogelijk het verschil in waterpeil van zo'n zes meter te overbruggen. Met de voorbereidende werkzaamheden aan het complex - de aanleg van een werkhaven met opslagterrein - werd al begonnen in 1936. Verantwoordelijk voor de constructie van het complex was de Dienst der Zuiderzeewerken afdeling Noordoostpolderwerken. Het betonwerk voor de onderbouw van de schutsluis werd uitgevoerd door de firma J. Haitsma uit Harlingen. Bij de kop van de sluis staan een bij de sluis behorend bedieningsgebouwtje voor de sluiswachter, een schotbalkenloods en een ijzeren constructie met stalen noodschuif, die in de jaren zeventig de schotbalken verving. Over de benedenhoofden van de toegangssluis kwam een in januari 1940 aanbestede, aan het eind van dat jaar gebouwde basculebrug. De over de sluis liggende verkeersbrug is een ijzeren basculebrug die werd gebouwd door de Constructiewerkplaats Hollandia (Krimpen a/d IJssel). De sluis kon worden gebruikt voor de scheepvaart vanaf 10 november 1940. De houten sluisdeuren zijn vernieuwd in 1983.

Omschrijving

De sluis heeft een rechte kolk met aan de noord-westelijke sluismond (Lemstergeulzijde) een bedieningsgebouwtje en een schotbalkenloods en over het zuid-oostelijke kolkdeel (Lemstervaartzijde) een beweegbare verkeersbrug. De rechte, uit gewapend beton opgetrokken kolkwanden, zijn verstevigd door middel van verticale, ijzeren staven en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

zijn voorzien van ijzeren randen en staande houten stootpalen. Voor de sluismond aan de Lemstervaartzijde (het benedenhoofd) is tevens natuursteen (graniet) en baksteen gebruikt. De sluisdeuren (puntdeuren) aan het hogere bovenhoofd staan tussen het sluiswachtershuisje en de niet meer als zodanig in gebruik zijnde schotbalkenloods. Het hoogteverschil tussen de sluiscolkkaden en de hoger staande bedieningsgebouwtjes en de brug over de sluis wordt overbrugd door trappen van beton en graniet. Aan weerszijden van de sluisdeuren (eveneens puntdeuren) in het benedenhoofd is de kolk iets verbreed en is naast beton ook baksteen en graniet gebruikt. De granieten hoekblokken aan deze sluismond zijn afgerond. De sluishoofden, de kaden en de brug zijn voorzien van uit buizen samengestelde hekken. De over de sluiscolk liggende verkeersbrug is een stalen basculebrug, die is voorzien van een geasfalteerd houten brugdek. Aan beide sluishoofden bevinden zich houten remmingwerken. Op het sluishoofd aan de polderkant staat een modern bedieningsgebouwtje. Deze valt buiten de bescherming.

Waardering

De schutsluis is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde.

- De sluis heeft cultuurhistorische waarde omdat de bouw ervan het begin van de Noordoostpolder markeert en het tot de oudste nog bestaande bouwwerken in de Noordoostpolder behoort. De sluis is tevens van belang vanwege de plaats die deze inneemt in de technische en typologische ontwikkeling van de sluizen in Nederland.
- De sluis heeft architectuurhistorische waarde vanwege de specifieke constructie en de karakteristieke, zuiver functionele vormgeving.
- De sluis heeft ensemblewaarde vanwege de bijzondere visuele en functionele samenhang met de overige onderdelen van het complex en vanwege de specifieke locatie, waarmee de sluis onverbreeklijk is verbonden.
- De sluis is van belang vanwege de herkenbaarheid en de gaafheid.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Gemaal (M)

Functie

Monumentnummer*: 527009

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 9 december 2002
Kadaster deel/nr: 2589/5

Complexnummer

527007

Complexnaam

Gemaal "Buma"

Woonplaats*

Rutten

Gemeente*

Noordoostpolder

Provincie*

Flevoland

Straat*

Gemaalweg

Nr*

25

Toev.*

Postcode*

8313 PR

Woonplaats*

Rutten

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

Noordoostpolder

Sectie*

F

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

1878

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

Het TRANSFORMATORGEBOUW behorende bij het gemaalcomplex 'Buma' werd gebouwd in 1939-1941 in opdracht van Rijkswaterstaat, Afdeling Rijksdienst IJsselmeerpolders (R.IJ.P.). Het werd evenals het gemaal en de twee dienstgebouwtjes aan het bovenhoofd van de sluis in 1940 afgewerkt door de fa. Rietveld & Verdoorn's Aannemersbedrijf (Papendrecht). Het staalskelet van het gebouw is vervaardigd door de N.V. Machinefabriek Braat te Rotterdam. De electrotechnische werkzaamheden aan het gemaal en het transformator-annex schakelgebouw werden uitgevoerd door de N.V. Heemaf te Hengelo. Op 7 januari 1941 werden de vier transformatoren in het transformatorgebouw en de drie pompen van het gemaal in werking gesteld, waardoor kon worden begonnen met de bemaling van de polder.

Omschrijving

Het transformatorgebouw staat op een brede, met baksteen beklede onderbouw met trap en is door middel van een stalen skelet verstevigd. Het gebouw is opgetrokken in schone baksteen vanuit een rechthoekige plattegrond en heeft granieten plinten en een uitkragend, met verbeterde Hollandse pannen gedekt zadeldak met vier, op korte, gemetselde schoorstenen staande ventilatiekokers. De nok van het dak is langer dan de gootlijsten, waardoor de met cassetten ingevulde uitkragingen boven de kopgevels in een punt uitlopen. De gevelopeningen zijn rechtgesloten en staan onder rollaag of latei. De op de sluis gerichte kopgevel is van het type puntgevel en bevat een stalen deur met roeden in de boven- en zijlichten en een klein rond venster met stalen raam en betonnen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

lekgoetje in de uitgemetselde omlijsting in de geveltop. De kap verlegt zich naar de nok toe. De naar het gemaal gerichte langsgevel wordt vertikaal geleed door de ijzeren spantbenen van de staalconstructie. De vier rechter geveldelen zijn alle voorzien van een onder een rollaag staande stalen deur. De linker traveeën zijn voorzien van respectievelijk twee en één smal venster. De achterste kopgevel bevat een rechthoekig venster en een in de top van de puntgevel staand rond venster als die in de andere kopgevel. De naar de Lemstergeul gerichte langsgevel heeft in de traveeën van rechts naar links een smal venstertje, een diep liggende, niet oorspronkelijke roldeur (waar zich oorspronkelijk twee smalle venstertjes bevonden) en vier onder rollaag staande stalen deuren boven een op betonnen consoles rustend platform. Het inwendige van het transformatorgebouw valt buiten de bescherming van rijkswege.

Waardering

Het transformatorgebouw is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische en de architectuurhistorische waarde.

- Het transformatorgebouw heeft cultuurhistorische waarde omdat de bouw ervan het begin van de Noordoostpolder markeert en het derhalve tot de oudste nog bestaande bouwwerken in de Noordoostpolder behoort.
- Het gebouw heeft architectuurhistorische waarde vanwege de specifieke, voor de bouwtijd karakteristieke vormgeving en constructie en als belangrijk werk uit het oeuvre van een vooraanstaand architect.
- Het gebouw heeft ensemblewaarde vanwege de bijzondere visuele en functionele samenhang met de overige onderdelen van het complex en de locatie.
- Het gebouw is van belang vanwege de herkenbaarheid en de gaafheid.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Gemaal (M)

Functie

Monumentnummer*: 527010

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 9 december 2002
Kadaster deel/nr: 2589/5

Complexnummer

527007

Complexnaam

Gemaal "Buma"

Woonplaats*

Rutten

Gemeente*

Noordoostpolder

Provincie*

Flevoland

Straat*

Gemaalweg

Nr*

25

Toev.*

Postcode*

8313 PR

Woonplaats*

Rutten

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

Noordoostpolder

Sectie*

F

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

1878

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

Het SLUISWACHERSHUISJE behorende bij het gemaalcomplex 'Buma' werd gebouwd in 1939-1941 in opdracht van Rijkswaterstaat, Afdeling Rijksdienst IJsselmeerpolders (R.I.J.P.). Het ontwerp voor de in een functionalistische stijl opgetrokken behuizing van het sluiswachtershuisje, zowel als de ontwerpen voor het gemaal en de andere complexonderdelen was van ir. D. Roosenburg (Den Haag). Verantwoordelijk voor de constructie van het complex was de Dienst der Zuiderzeewerken afdeling Noordoostpolderwerken. Het afwerken van het aan het bovenhoofd van de sluis, tegenover de schotbalkenloods staande sluiswachtershuisje en de overige gebouwen werd in 1940 gedaan door de fa. Rietveld & Verdoorn's Aannemersbedrijf uit Papendrecht. De sluis kon worden gebruikt door de scheepvaart vanaf 10 november 1940.

Omschrijving

Vanuit een rechthoekige plattegrond, in baksteen boven een betonnen onderbouw opgetrokken sluiswachtershuisje. Het huisje staat onder een met verbeterde Hollandse pannen gedekt, uitkragend zadeldak, waarvan de nok langer is dan de dakvoeten en ruime overstekken aan de kopse zijden vormt. De naar de polder gerichte zijde van de betonnen onderbouw bevat een deur met een zijlicht aan weerszijden. De achterzijde ligt meer op dijkniveau, waar de onderbouw slechts een klein deel van de gevel toont. De onderbouw is blind aan de linker kopse zijde. De andere kop wordt grotendeels bedekt door een trap. De gemetselde bovenbouw heeft aan de polderzijde een brede, erkerachtige vensterpartij die om de hoek loopt en ook de rechter kopgevel (sluiszijde) en een deel van de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

achterzijde beslaat. De vensterpartij voorziet in een ruim blikveld en is voornamelijk georiënteerd op de sluis. De vensterpartij is voorzien van schuin geplaatste ramen onder met de gevel verbonden lessenaarsdakjes. Het rechter deel van de achtergevel bevat een onder een rollaag staande deur en een rond venster met houten lijst. Het terugliggende linker deel bevat een deel van de om de hoeken lopende vensterpartij. De linker kopgevel bevat drie smalle, tussen rollaag en betonnen onderdorpels staande vensters. Het inwendige van het huisje valt buiten de bescherming van rijkswege.

Waardering

Het sluiswachtershuisje is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische en de architectuurhistorische waarde.

- Het sluiswachtershuisje heeft cultuurhistorische waarde omdat de bouw ervan het begin van de Noordoostpolder markeert en het derhalve tot de oudste nog bestaande bouwwerken in de Noordoostpolder behoort.
- Het huisje heeft architectuurhistorische waarde vanwege de specifieke, voor de bouwtijd karakteristieke vormgeving en constructie en als belangrijk werk uit het oeuvre van een vooraanstaand architect.
- Het huisje heeft ensemblewaarde vanwege de bijzondere visuele en functionele samenhang met de overige onderdelen van het complex en de locatie.
- Het sluiswachtershuisje is van belang vanwege de herkenbaarheid en de gaafheid.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Gemaal (M)

Functie

Monumentnummer*: 527011

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 9 december 2002
Kadaster deel/nr: 2589/5

Complexnummer

527007

Complexnaam

Gemaal "Buma"

Woonplaats*

Rutten

Gemeente*

Noordoostpolder

Provincie*

Flevoland

Straat*

Gemaalweg

Nr*

25

Toev.*

Postcode*

8313 PR

Woonplaats*

Rutten

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

Noordoostpolder

Sectie*

F

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

1878

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

De SCHOTBALKENLOODS behorende bij het gemaalcomplex 'Buma' werd gebouwd in 1939-1941 in opdracht van Rijkswaterstaat, Afdeling Rijksdienst IJsselmeerpolders (R.I.J.P.). Het ontwerp voor de in een functionalistische stijl opgetrokken behuizing van de schotbalkenloods was evenals de ontwerpen voor het gemaal en de andere bij het complex behorende gebouwen van ir. D. Roosenburg (Den Haag). Verantwoordelijk voor de constructie van het complex was de Dienst der Zuiderzeewerken afdeling Noordoostpolderwerken. Het afwerken van de gebouwen werd in 1940 gedaan door de fa. Rietveld & Verdoorn's Aannemersbedrijf (Papendrecht). De aan het bovenhoofd van de sluis, tegenover het sluiswachtershuisje staande schotbalkenloods verloor de oorspronkelijke functie toen in de jaren zeventig een moderne, stalen noodsluis werd geplaatst.

Omschrijving

De schotbalkenloods is vanuit een rechthoekige plattegrond, op een betonnen onderbouw in schone baksteen opgetrokken en heeft een stalen skelet (firma Braat). De loods staat onder een uitkragende, met verbeterde Hollandse pannen gedekt zadeldak. De gevelhoeken worden geaccentueerd door de wit geschilderde stalen skeletdelen, die ook drie van de vier gevels geleden. De betonnen onderbouw van de loods is blind aan de op de polder gerichte langzijde. De door de stalen spantbenen in drie rechthoekige vlakken verdeelde bakstenen langzevel van de bovenbouw bevat drie ronde vensters met de oorspronkelijke stalen ramen. De op de sluis georiënteerde, door een stalen stijl en ligger in drieën verdeelde linker kopzevel, bevat een rechthoekig, onder latei

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

staand venster met stalen raam in de rechthoekige onderste geveldelen. De vijfzijdige geveltop is blind. De bovenbouw aan de achterste langszijde is identiek aan die aan de polderzijde met dit verschil dat boven elk venster een stalen ring uit de gevel steekt. De rechter kopgevel bevat een grote, diepliggende deur, die voor de helft in de betonnen onderbouw en voor de helft in de bakstenen bovenbouw staat. Het inwendige van de loods valt buiten de bescherming van rijkswege.

Waardering

De schotbalkenloods is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde.

- De schotbalkenloods heeft cultuurhistorische waarde omdat de bouw ervan het begin van de Noordoostpolder markeert en het derhalve tot de oudste nog bestaande bouwwerken in de Noordoostpolder behoort.
- De loods heeft architectuurhistorische waarde vanwege de specifieke, voor de bouwtijd karakteristieke vormgeving en constructie en als belangrijk werk uit het oeuvre van een vooraanstaand architect.
- De loods heeft ensemblewaarde vanwege de bijzondere visuele en functionele samenhang met de overige onderdelen van het complex en de locatie.
- De schotbalkenloods is van belang vanwege de herkenbaarheid en de gaafheid.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Gemaal (M)

Functie